

Indhold

PAPYRUS
39. årgang
nr.1 2019

- 4** **Gudens hånd**
Lise Manniche
- 16** **Choachytter i København**
*Ida Adsbøl Christensen
og Kim Ryholt*
- 24** **Kvindesymbolik i thebanske
privatgrave**
Reinert Skumsnes
- 32** **Fællesbade i Ægypten**
Lise Manniche
- 46** **Siden sidst**
Louise Alkjær

Drømmen om
et bad. Let
redigeret detalje
fra Rames-
ses VI's grav i
Kongernes Dal.
Foto LM.

OM FORFATTERNE

Ida Adsbøl Christensen, specialestuderende i ægyptologi ved Københavns Universitet

Louise Alkjær, cand. mag. i ægyptologi fra Københavns Universitet

Lise Manniche, mag. art., PhD, tidl. ekstern lektor, Københavns Universitet

Kim Ryholt, professor i ægyptologi, Københavns Universitet

Reinert Skumsnes, PhD, Center for Tværfaglig Kønsforskning, Oslo Universitet

ENGLISH ABSTRACTS

'God's hand'

Lise Manniche

The article investigates the relation between the goddess Iusaas and the title 'god's hand'. The goddess is frequently represented in the temples of the 19th and 20th dynasties, less so in the 18th. The concept of the hand(s) of the solar deity in the Amarna period is particularly interesting. In the Graeco-Roman period the assumptions made here concerning the pharaonic periods find support in brief, but poignant inscriptions in these late temples.

Choachytes in Copenhagen

Ida Adsbøl Christensen and Kim Ryholt

The University of Copenhagen has recently acquired three early demotic papyri for the Papyrus Carlsberg Collection. Part of the same archive has been in the Louvre since 1888. Along with other papyri acquired by the collection in Copenhagen in 1956 they give detailed information about a group of officials in the administration of the Theban necropolis in the 26th dynasty, notably the *choachytes* who saw to the correct procedures in the presentation of offerings on behalf of the relatives of the tomb owners. For the holder these tasks were a financial asset that could be traded, hence written records were required for any such transactions.

The female presence in Theban tombs

Reinert Skumsnes

A case study of the use of the designations for 'his wife' in the 18th dynasty tombs of Rekhmira (TT 100) and Ramose (TT 55) at Thebes. Based on his dissertation on the subject Skumsnes highlights a distinction between *hmt.f* and *snt.f* that mark subtle zones in the layout and significance of the role of the female presence in the scenes of the tomb.

Communal baths in Egypt

Lise Manniche

The Ptolemies introduced their bathing culture to Egypt, and the Romans followed suit. The existence of 29 baths on Egyptian soil has given rise to a niche discipline in Egyptology, initiated by the IFAO in Cairo after their discovery of the baths in Taposiris in 2003. In 2009 a Greek as well as a Roman bath were excavated in front of the temple at Karnak. The article presents these foreign architectural remains and compares them with other water facilities visited by our Society in recent years in the Eastern Desert and in the Sudan.

PAPYRUS udgives af

Dansk Ægyptologisk Selskab

c/o Carsten Niebuhr Afdelingen ToRS
Københavns Universitet Amager
Karen Blixensvej 4, bygning 10
2300 København S

Hjemmeside

www.daes.dk

DÆS e-mail

mail@daes.dk

Papyrus e-mail

lise@mannique.org

Bank

Danske Bank
1551-0007347383

Bestyrelse

Tine Bagh (formand)
Else Steenberg (sekretær)
Louise Alkjær
Diana H. Barfod (kasserer)
Paul John Frandsen
Mette Gregersen (næstformand)
Ole Herslund
Mette Holst
Merete Allen Jensen
Lise Manniche (Papyrusredaktør)
Elin Rand Nielsen (webmaster)

PAPYRUSredaktion

Lise Manniche (ansv.)
Louise Alkjær
Elin Rand Nielsen
Rune Nyord

Grafisk design

Merete Allen Jensen

Tryk

P.E. Offset, Varde

Eftertryk kun tilladt med skriftlig tilladelse fra redaktion og forfattere.

ISSN 0903-4714

Omslagsbilleder Ramesses III modtager sine kongelige regaler fra Atum, Iusaas og Nebethetepet. På bagvæggen af den 2. gård bag søjlerne th i Medinet Habu. Foto LM. Den liggende figur fra vandanlægget i Meroe. Ny Carlsberg Glyptotek. Foto Ole Haupt.

Redaktionelt

I begyndelsen af maj i år havde jeg fornøjelsen af at deltage i den 5. Tutankhamon-konference, der blev afholdt i Cairo, til dels i GEM (Grand Egyptian Museum), der endnu er under opførelse. Mødet giver mulighed for at præsentere nye ideer og udveksle synspunkter – lige som de gamle ægyptere selv har ægyptologer forskelligartede fortolkninger, der ikke altid udelukker, men kan supplere hinanden. Den officielle frokost med bl.a. de tre mest prominente personer i systemet viste sig at få et heldigt udfald, da det i løbet af en mobil samtale med den ansvarlige i Luxor på få minutter lykkedes mig at få en aftale om at se en thebank grav, der blot 14 dage inden havde fået sin første omtale i pressen. To dage senere gik jeg rundt med den lokale inspektør på den meget varme skrænt i Dra Abu el-Naga, den nordlige del af gravpladsen. En kort rapport kan læses i Siden sidst i dette nummer af Papyrus. Desværre, men forståeligt, måtte jeg ikke selv tage billeder. Konservatorerne arbejdede på fuldt tryk i graven, og jeg forventer, at der en dag kommer en fin publikation af både de gængse og de unikke scener.

Dette nummer byder på en artikel af redaktøren om den kryptiske gudinde Iusaas, som spillede en vigtig rolle ved verdens skabelse. For at gennemskue den skal vi gå bag om hendes ikonografi og dykke ned i teksterne, og et besøg i Amarna-tiden viser sig også at være på sin plads. Derudover er redaktøren ansvarlig for en artikel, der længe har været på bedding. Det drejer sig om græske og romerske badeanlæg i Ægypten, og der var netop lejlighed til at undersøge badene i Karnak nærmere under mit besøg i Luxor. Flere DÆS-medlemmer har besøgt andre lignende faciliteter i årenes løb, som bliver inddraget her.

Reinert Skumsnes fra Norge bidrager med et uddrag af sin afhandling om kvindesymbolik i de thebanske grave, nærmere bestemt en case-study af to kendte grave (Rekhmira og Ramose), og hvad et nærmere studium af hustruens titler kan afsløre om de forskellige zoners betydning i graven.

Kim Ryholt har for nylig erhvervet tre papyrusdokumenter til samlingen af Carlsberg-papyri, som her præsenteres for første gang i samarbejde med Ida Adsbøl Christensen. Vi forbliver i det thebanske område, men rykker ned i Sentiden, hvor "choachytter" spillede en vigtig rolle i administrationen af gravene og kulten af de afdøde. Det er deres arbejdsforhold, der er emnet for disse fascinerende dokumenter.
LM

Kontingentet
betales bedst over netbank, men det kan også ordnes i banken.
Betal til DÆS **reg.nr. 1551 kontonr. 7347383**,
vælg beløb og husk at skrive navn på betalingen.

Mødekalenderen findes på hjemmesiden under punktet MØDER www.daes.dk

Medlemsbladet **PAPYRUS** sendes ud med Bladkompagniet uden konvolut.
Hvis du af en eller anden grund endnu ikke har modtaget det, er det vigtigt skrive til mail@daes.dk, så det kan blive eftersendt.

Husk at meddele flytning og ændring af email-adresse på mail@daes.dk
Ellers går du glip af Papyrus og vigtige informationer.